

APLICATIU

GUIA DOCENT

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Documentació i arxivística
Codi	100071 (Grau) / 29013 (Llicenciatura)
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	4t curs, 2n semestre
Horari	Dilluns i dimecres de les 13 a les 14'30
Lloc on s'imparteix	Facultat de Lletres
Llengües	Català

Professores de contacte

Nom professores	Remei Perpinyà i Morera
Departament	Filologia Catalana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	K- 2029 (Facultat de Traducció i Interpretació)
Telèfon (*)	93 581 27 84
e-mail	remei.perpinya@uab.cat
Horari d'atenció	Per confirmar l'inici de curs

2. Equip docent

Nom professor/a	Remei Perpinyà i Morera
Departament	Filologia Catalana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	K- 2029 (Facultat de Traducció i Interpretació)
Telèfon (*)	93 581 27 84
e-mail	remei.perpinya@uab.cat
Horari de tutories	Per confirmar l'inici de curs

(Afegeu tants camps com siguin necessaris)
(* camps optatius)

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

“Documentació i arxivística” és una assignatura de sis crèdits que desenvolupa la matèria homònima. Forma part dels 60 crèdits optatius programats pel quart curs dels estudiants d'Humanitats, junt amb altres assignatures d'un ampli ventall de matèries: Geografia, Història, Musicologia, Art, Antropologia, Filosofia, Filologia clàssica, Literatura catalana, Literatura espanyola, Literatura Universal, Retòrica, Llengua moderna, Gestió cultural, Comunicació, Finances i comptabilitat, Sociologia, Dret, Tecnologies de la informació i del coneixement, Pràctiques externes. A més ha de superar el Treball de Fi de Grau.

L'assignatura estudia les tècniques d'emmagatzematge, organització, difusió i preservació del patrimoni documental universal, des de les taules d'adob fins els arxius numèrics. L'objectiu general és que l'alumne en acabar l'assignatura copsi els conceptes fonamentals de la Documentació i l'Arxivística com a dues disciplines independents i complementàries, conegui el sistema arxivístic espanyol i sàpiga interpretar-ne els instruments de descripció, i conegui les fonts d'informació especialitzades en humanitats i sàpiga interrogar-les. La finalitat és que l'alumne sigui un usuari expert en la cerca documental a arxius i biblioteques de cara a afrontar els treballs acadèmics i professionals.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència CE1. Comprendre els conceptes fonamentals de l'Arxivística

Resultats d'aprenentatge

L'alumne és capaç de :
CE1.1. Entendre el caràcter de ciència autònoma i interdisciplinària de l'Arxivística.
CE1.2. Comprendre'n l'objecte, les funcions i la metodologia.

Competència CE2. Conèixer els fons i documents dels arxius i saber cercar-ne informació

Resultats d'aprenentatge

L'alumne és capaç de:
CE2.1. Identificar i conèixer les tipologies d'arxius i fons del sistema arxivístic espanyol.
CE2.2. Interpretar els instruments de descripció d'un arxiu.
CE2.3. Conèixer els principals criteris d'accés als documents.

Competència CE3. Comprendre el concepte de la documentació i la seva evolució

Resultats d'aprenentatge

L'alumne és capaç de:
CE3.1. Emmarcar la Documentació en el context de les ciències de la informació.
CE3.2. Comprendre'n l'objecte, les funcions i la metodologia.

Competència CE4. Conèixer les fonts d'informació més útils per a les ciències humanes

Resultats d'aprenentatge

L'alumne és capaç de:
CE4.1. Conèixer les tipologies documentals i els principals productors d'informació científica en ciències humanes.
CE4.2. Interrogar de forma eficaç les bases de dades i els sistemes d'informació.
CE4.3. Avaluar la qualitat de les fonts d'informació.

Competència CT1. Utilitzar el vocabulari i les eines bàsiques que permetin descriure i analitzar els grans reptes de la societat actual.

Resultats d'aprenentatge

CT1.1. L'alumne és capaç d'utilitzar el vocabulari concret de la matèria i descriure i analitzar els principals debats sobre patrimoni documental.

Competència CG2. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

Resultats d'aprenentatge

CG2.1. L'alumne és capaç de formular un pla d'acció per aprendre.

6.- Continguts de l'assignatura

Unitat 1. Introducció general

1.1. L'arxivística

L'arxivística com a ciència: el concepte, la definició i els camps d'actuació. L'evolució històrica de l'arxivística com a ciència. Els principis de l'arxivística: el principi de provenença i el principi de l'ordre original.

1.2. La documentació

La ciència de la documentació: el concepte, la definició i els camps d'actuació. L'evolució històrica: de la biblioteconomia a la documentació.

1.3. L'afinitat entre l'arxivística i la documentació

La funció de reunió de documents. El tractament de la documentació. L'accés i la difusió de la informació. Els objectes bàsics d'atenció. La complementarietat de les ciències de la documentació.

Unitat 2. Els Sistemes d'Informació i Documentació

2.1. Els Sistemes d'Informació i Documentació i la seva tipologia

El concepte i la seva definició. L'evolució històrica. Tipologia de centres: biblioteques nacionals, biblioteques públiques, biblioteques universitàries i altres biblioteques; centres de documentació; serveis de referència; dipòsits digitals. Les funcions dels SID.

2.2. La cerca i recuperació d'informació

Teoria de la recuperació d'informació. Sistemes de localització: sistemes de navegació i sistemes d'interrogació. El llenguatge d'interrogació. El procés de cerca i recuperació de la informació.

2.3. Les fonts d'informació

El concepte i la definició de dada, informació i document. Les característiques del document i la informació. La tipologia de documents i fonts d'informació. Fonts per a la recerca: catàlegs, bases de dades generals, bases de dades especialitzades i fonts hemerogràfiques. Selecció i avaluació de la informació.

2.4. Internet com a font d'informació

Internet: evolució històrica i característiques bàsiques. Cerca d'informació a internet: cercadors generals i cercadors especialitzats. Web invisible.

Unitat 3. Els arxius

3.1. Els arxius i la seva tipologia

L'evolució històrica del concepte d'arxiu. La definició actual: les tres accepcions. L'anàlisi de les definicions: les diferents tradicions arxivístiques. Els tipus d'arxiu segons els criteris bàsics: personalitat jurídica del productor i cicle vital dels documents.

3.2. Els documents (d'arxiu)

El concepte i la definició de document. Les característiques dels documents d'arxiu. Els tipus de documents d'arxiu segons la forma, la qualitat dels seus productors o el llenguatge de transmissió de la informació. Els valors i les edats dels documents : el valor primari o jurídic i el valor secundari o històric. Les agrupacions documentals : el concepte de fons, de sèrie i la unitat documental simple i composta.

3.3. Els instruments de descripció dels arxius.

Els quadres de fons. El quadre de classificació. Els inventaris. Els catàlegs.

3.4. Els sistemes arxivístics

Els sistemes arxivístics: concepte i definició. El sistema arxivístic espanyol: el marc legal, els organismes administratius i tècnics. Els centres del sistema arxivístic espanyol i català.

3.5. L'accés als arxius i als documents

El dret d'accés a la informació: l'accés a la documentació pública. La protecció de les dades personals.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

La metodologia docent combina:

- Classes i seminaris presencials de caràcter teòric i pràctic dirigits pel professor. (1,5 ECTS)
- Tutories individualitzades per a la realització de les pràctiques i del treball individual. Els alumnes estan obligats a assistir a les tutories individualitzades repartides al llarg del curs per tal de fer el seguiment del seu aprenentatge. (0,5 ECTS)
- Realització d'un treball al llarg del semestre. 2 (ECTS)
- Estudi personal de l'alumne, que comprèn (2 ECTS):
 1. L'estudi dels materials disponibles al Campus Virtual.
 2. La lectura de la bibliografia complementària indicada a classe.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Unitat 1: Classes expositives. Debat col·lectiu	37,5	CE1.1, CE1.2, CE3.1, CE3.2. CT1.1
Unitat 2: Clases expositives. Resolució d'exercicis pel coneixement expert de fonts d'informació. Pràctiques de cerques d'informació.		CE4.1, CE4.2, CE4.3, CT1.1
Unitat 3: Casses expositives. Pràctiques d'identificació de fons i arxius. Resolució d'exercicis de consulta d'inventaris. Debat col·lectiu		CE2.1, CE2.2, CE2.3, CT1.1

Supervisades

Tutories individualitzades	12,5	CG2.1
Participació en fòrums al campus virtual		CG2.1, CT1.1

--	--	--

Autònomes

Estudi dels materials disponibles al campus virtual i lectura de la bibliografia recomanada	50	CG2.1, CE1.1, CE1.2, CE2.1, CE3.1, CE3.2, CE4.1
Realització del treball de curs	50	CG2.1, CE2.2, CE2.3, CE4.2, CE4.3, CG2.1

8.- Avaluació

El sistema d'avaluació de l'assignatura preveu 4 activitats avaluable. Totes són obligatòries i per aprovar l'assignatura cal una puntuació mínima de 5.

No presentat:

L'alumne que no s'hagi presentat al 75% dels treballs/proves avaluable tindrà la qualificació de No Presentat.

Percentatges de les activitats avaluable:

Activitat 1 Prova parcial 25 %
 Activitat 2 Prova parcial 25 %
 Activitat 3 Treball de curs 40%
 Activitat 4 Pràctiques d'aula 10%

Recuperació d'activitats avaluable en el cas d'un no presentat o d'un suspens:

Només es podrà recuperar nota en els dos casos següents:

- 1- Quan, de manera justificada, l'alumne no s'hagi presentat al 30% de les activitats avaluable.
- 2- Quan la nota final prèvia a l'acta sigui entre un 4 i un 4,9.

En tots dos casos l'alumne es presentarà exclusivament a les activitats o proves no presentades o suspeses. En cap cas es podrà recuperar nota mitjançant una prova final equivalent al 100% de la nota.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ**HORES****RESULTATS D'APRENTATGE**

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Activitat 1: Prova parcial (s'avaluen les unitats 1 i 2): 25 %	1 h. 30 min.	CE1.1, CE1.2, CE3.1, CE3.2, CE4.1, CE4.2, CE4.3, CT1.1
Activitat 2: Prova parcial (s'avalua la unitat 3): 25%	1 h. 30 min.	CE2.1, CE2.2, CE2.3, CT1.1
Activitat 3: Treball de curs: 40%	Hores computades a activitats autònomes	CG2.1, CE2.2, CE2.3, CE4.2, CE4.3, CG2.1
Activitat 4: Pràctiques d'aula: 10%	Hores computades a activitats supervisades	CG2.1, CT1.1

9- Bibliografia i enllaços web

ARXIUS

(Manuals)

- LODOLINI, Elio. *Archivística. Principios y problemas*. Madrid: ANABAD, 1993.
- CRUZ MUNDET, José Ramón. *Manual de archivística*. 2a. ed. Madrid : Fundación Germán Sánchez Ruipérez : Pirámide, 1996. 408 p. (Biblioteca del libro, 63).
- ALBERCH I FUGUERAS, Ramon. *Els arxius entre la memòria històrica i la societat del coneixement*. Barcelona: Editorial UOC : ECSA, 2002. 199 p.
- TRIBÓ TRAVERIA, Gemma. *Enseñar a pensar históricamente: los archivos y las fuentes documentales en la enseñanza de la historia*. Barcelona: Universitat. ICE, 2005.
- ALBERCH I FUGUERAS, Ramon. *Archivos y derechos humanos*. Gijón: Trea, 2008.
- CAPELL, Emilia; COROMINAS, Mariona (coords.). *Manual d'arxivística i gestió de documents*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2009.
- RAMS, Leonor. *Los documentos de archivo: cómo se accede a ellos*. Gijon: Trea, 2011

(Guies d'arxius)

- *Guia dels Arxius Històrics de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1982-2007. 8 vols. (Guies, inventaris, catàlegs. Guies ; 1, 3-4, 6-9).
- *Censo-guía de archivos de España y Iberoamérica*. Ministerio de Cultura. <http://censoarchivos.mcu.es/CensoGuia/portada.htm>
- *Guía de los archivos de la Iglesia en España* [Recurs electrònic]. Archivo Diocesano de Barcelona : Asociación de archiveros de la Iglesia en España, 2001. 1 disc òptic (CD-ROM) (Instrumentos informáticos de consulta de los Archivos de la Iglesia en España ; 1)
- *Guía de Archivos Militares Españoles*. Madrid: Ministerio de Defensa, 1995.
- *PARES. Portada de Archivos Españoles*. Ministerio de Cultura. <http://pares.mcu.es/>
- *Cercador d'Arxius de Catalunya*. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. <http://cultura.gencat.cat/arxius/directori.asp>

(Revistes)

- *Lligall, revista catalana d'arxivística*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 1988-
- *Boletín de la Asociación Española de Archiveros, Bibliotecarios, Museólogos y Documentalistas*. Madrid: ANABAD, 1950-
- *Comma. International Journal on Archives*. Paris: International Council on Archives / Conseil International des Archives, 2001- . Continuació de Janus i Archivum

(Pàgines web)

- *Unesco Archives Portal*. www.unesco.org/webworld/portal_archives/

- *International Council on Archives*. <http://www.ica.org>
- *Associació d'Arxivers de Catalunya*. Enllaços. <http://www.arxivers.com>
- Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. *Arxius i Gestió documental*. <<http://www.gencat.cat>>

DOCUMENTACIÓ

(Manuals)

- GUINCHAT, Claire; MENOUE, Michel. *Introducción general a las ciencias y técnicas de la información y documentación*. [s.l.] : CINDOC: UNESCO, DL 1992. 555 p. Aquesta edició correspon a la 2a ed. original francesa de 1990, corregida i augmentada per Marie-France Blanquet.
- CORNELLA, Alfons. *Los recursos de información: ventaja competitiva de empresas*. Barcelona: McGraw-Hill, 1994.
- HERNÁNDEZ, Hilario; [et al.]. *Las Bibliotecas públicas en España : una realidad abierta*. Salamanca : Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001. També disponible en versió electrònica: <http://www.fundaciongsr.es/bp/index2.html>.
- FERRAN, Núria; PÉREZ-MONTORO, Mario. *Búsqueda y recuperación de información*. Barcelona: Editorial UOC, 2009.
- DARNTON, Robert. *Digitalitzar és democratitzar? El cas dels llibres*. Barcelona: Arcàdia, 2010.
- LÓPEZ YEPES, José; OSUNA, María Rosario. *Manual de ciencias de la información y documentación*. Madrid : Pirámide, 2011.

(Fonts d'informació)

- MARTÍN VEGA, Arturo. *Fuentes de información general*. Gijon : Trea, 1995. 320 p.
- ALÍA MIRANDA, Francisco. *Fuentes de información para historiadores. Obras de referencia y bibliografías*. Gijon : Trea, 1998. 177 p.
- CARRIZO SAINERO, Glòria; IRURETA-GOYENA, Pilar; LÓPEZ DE QUINTANA, Eugenio. *Manual de fuentes de información*. 2a. ed. Zaragoza: Conferencia Española de Gremios y Asociaciones de Libreros, 2000. 574 p.

(Revistes)

- *Item, revista de biblioteconomia i documentació*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 1987-
- *El Profesional de la Información*. Barcelona : Swets & Zeitlinger Ibérica, 1998- Continuació d'Information World en Español (1992-1997).
- *Revista Española de Documentación Científica*. Madrid: CINDOC, 1977-.
- *Bid: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*. Barcelona: Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, 1998-.

(Pàgines web)

- *Biblioteca de Catalunya*. <http://www.bnc.cat/>
- *Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona*. Bellaterra: UAB. <http://www.uab.cat/servlet/Satellite/biblioteques-1100266971243.html>

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

